

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 49

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

11. decembra 1980

OB 40 LETNICI SMRTI DR. ANTONA KOROŠČA

14. decembra bo minilo 40 let odkar je umrl nesporni voditelj slovenskega naroda skozi štiri desetletja dr. Anton Korošec. V Sloveniji se te obletnice ne bodo spominjali. V svojem fanatizmu komunisti niso v stanju priznati velikih življenjskih del pokojnika med katerimi sta Slovenska univerza (1919) in Slovenska akademija znanosti in umetnosti (1938) vrhunska dosežka.

Slovenci v svobodnem svetu pa se spominjamo te obletnice iz hvaležnosti in spoštovanja do velikega dr. Korošča, ki je renično vse svoje življenje posvetil in žrtvoval slovenskemu narodu, saj je bila njegova doba za naš narod najbogatejša in najplodnejša v narodovi rasti.

Njegovo osebnost in delo bodo v naslednjem vsaj bežno prikazali tisti, ki so ga osebno poznali in s njim sodelovali. Prikazali bodo to v odlomkih iz člankov in govorov ob smrti in obletnicah.

VZOR JAVNEGA DELAVCA

Pokojni dr. Korošec je bil najuspešnejši slovenski politik. Ne le, da smo pod njegovim vodstvom Slovenci postali državni narod, naš jezik čez noč postal uradni jezik v vseh šolah, sodiščih in uradih v Sloveniji, z edinima izjemama v vojski in pri carinah; Korošec je znal uveljaviti slovenske potrebe in zahteve velike in manjše. Trajna njegova spomenika sta: Slovenska univerza in Akademija znanosti in umetnosti. Okoli teh dveh pa so večja in manjša znamenja čvetečega življenja Slovencev v času med dvema vojskama, ki so v ogromni večini posredno ali neposredno pridelali Koroščevo ustvarjalnost. Slovenija se je takrat polepšala, modernizirala, opomogla, ko je vedno znova od volitev do volitev ali pa tudi brez volitev dajala Korošču svoje zaupanje in mandat.

Ko so po Jugoslaviji šli mrzli vetrovi in odnašali politike v pozabljenje, je dr. Korošec ostal nepremakljivo močan. Imel je med svojim narodom globoke korenine, kot duhovnik, časnikar, govornik in zadrugar. Iz slovenske kmetijske in katoliške družine je izšel, kot njen zvesti sin duhovnik je umrl. Vse velike spremembe v njegovem zunanem življenju niso prav nič spremenile Koroščeve ljubezni do poklica. Rad je bil duhovnik Gospodov. Osebnost bi bil rad ostal samo to. Pogosto se je jezil na svoje sovrstnike, češ, da so ga „vrgli“ v politiko. Pa tudi v trdem političnem delu je ostal dr. Korošec duhovnik, požrtvovalen misijonar, ki je prodiral s katoliškimi načeli tja, kamor drugi niso mogli. Kot duhovnik je prebival in molil v Ljubljani v Marijanišču, v Mariboru v dijaškem semenišču, v Beogradu pa je stalno maselval pri slovenskih šolskih sestrah v Zemunu.

Dr. Korošec je imel izvrstno časnarsko pero. Uporabljal ga je v mladosti z uspehom proti nemškim krivicam, za obrambo obmejnega slovenstva. Pa tudi kasneje je ljubil to delo in če mu je le ostalo kaj časa, je sam pisal v razne liste, še bolj pa rad učil mlade kako naj pišejo, da bodo uspešni, pa ne krivični in ne blebetavi obrekovalci in klevetniki. Med katoliškimi časniki je imel svoje najboljše prijatelje. Uredniki naših listov so morali takoj k njemu, če se je pojavil v Sloveniji.

Tisti, ki je le kdaj slišal Korošča govoriti ljudstvu, ga bo težko pozabil. V Gradcu in na Dunaju je bil Korošec senzacija na govorniškem odru v zbornicah. V Sloveniji, kadar je le bilo povedano, da on govori, so množice zalivale zborovališča. Bil je privlačen, pričrčeval, navduševal in izredno zanimiv, pa naj je govoril o čemerkoli. Značilno je bilo, da se je on, ki je javno govoril kot duhovnik, prosvetar in politik, odkar je odrasel šolskim klopem, vedno, tudi v zadnjih letih, „bal odra“. Imel je naravnost strah stopiti pred ljudi, vedno se je bál, da ne bo dovolj dober. Pa to ni bila strahopet-

* 12.5.1872 – † 14.12.1940

Majski deklaraciji iz leta 1917 je dr. Korošec dal dopolnilo v sledeči Slovenski deklaraciji l. 1933:

1. Slovenski narod je danes razdeljen in razkosan na štiri države: na Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Njegova zahteva je, da se zedini v eno samo politično enoto, ker se mu more le na ta način ohraniti eksistenca in zagotoviti splošen napredek.

2. Glavnemu delu slovenskega naroda, ki živi v Jugoslaviji, je postavljena naloga, da na tem idealu neprestano dela do končne ustvaritve.

3. Iz teh razlogov si mora slovenski narod v jugoslovanski državi priboriti tak samostojni položaj, ki bo neprestano služil kot privlačna sila za vse ostale dele naroda, živeče v drugih državah. V ta namen je potrebna: a) narodna individualnost, ime, zastava, etnična skupnost, finančna samostojnost, politična in kulturna svoboda. b) Radikalno socialno zakonodajstvo, ki mora zagotoviti življenjske interese in harmonično razvijanje vseh potrebnih in produktivnih poklicev, posebno kmečkega in delavskega razreda.

4. Za doseg tega cilja je potrebno, da si mi Slovenci, Hrvati in Srbi zgradimo po svobodnem sporazumu in to na demokratski bazi državo enakopravnih edinic, eno teh edinic naj tvori Slovenija.

most. Ko so ga „Orjunaši“ v Ljubljani napadli na odru Unionske dvorane, niti trenil. Ko so ga nemškutarji zalezovali po štajerskih shodih, se je v družbi par zvestih slovenskih fantov izvrstno počutil. V Beogradu je šel na sprehod po ulicah, ki so odmevale v bučnih demonstracijah proti njemu. Njegov strah „odra“ je bilo silno spoštovanje pred poslušalci. Bal se je, da bo stvar trpela, če ne bo dovolj dobro podal. Ljubil je ljudi in cenil njihove žrtve, da so prišli in silno želel, da bi odšli zadovoljni. To ga je notranje gnalo, da je neutrudno izpopolnjeval svoje nastope in se izoblikoval v prvega ljubljence ljudskih množic.

Zadružništvo ga je vezalo na gospodarska vprašanja kmetijske in delavskega stanu. V svobodni zadružni samopomoči je videl najprimernejše gospodarsko sredstvo za dvig in napredek kmetije in vasi. Ker je predobro vedel, da je gospodarsko trdna kmetijska družina vir narodovega zdravja, je bil zadružništvu vdan z vso ljubeznijo.

Bil je aristokratsko siten ali diplomatsko eleganten, kadar je bilo treba. Ali „duša se mu je odprla in „srce razvezalo“ kadar je mogel biti v družbi našega dobrega preprostega človeka. Tam se je razživel in bil ves blag in dobrodušen. Zjutraj je hodil na sprehod po trgu in kramljal z branjevci in branjevkami. Med počitnicami je hodil med študente k njihovim tečajem in bil med njimi ves srečen. Kadar mu je po zborovanjih ali med popotovanji po deželi ostala urica ali večer prostega časa, je odskočil v znano kmetško hišo, pokli-

cal možake, z njimi moževal in tako počival. Med narodom je bil vedno doma. In od nikoder ni odšel, da ne bi zapustil značilnih spominov trajne priljubljenosti in spoštovanja.

Komaj na stoletja se malemu narodu rode tako veliki in dobri ljudje. Če bi bil dr. Korošec sin velikega naroda, bi se doba človeške zgodovine imenovala po njem. Ker je bil Slovenec, so vsi njegovi briljantni talenti ostali v službi malega našega naroda in deloma v jugoslovanski državi. Ali vsaj to stoji, da imamo v njem tako vzor javnega narodnega delavca, ki bi ga vsak, tudi največji narod, postavil na častno mesto, ob njem vžgal vedno nove kresove ponosa in ljubezni, ter se skozi rodove napajal v tem zgledu umetnijske dela za narodov blagor.

Dr. Miha Krek.

Imel je izreden dar

Sodimo, da je bila razumnost dr. Antona Korošča tisto, kar ga je najpreje dvigalo nad vrstnike in okolico. Prijatelji so se s ponosom ozirali nanj, neomajno zaupajoč njegovemu vodstvu, a nasprotniki so se ga zaradi tega bali — Pametan je ovaj pop — so govorili Srbijanci.

Močen Koroščevega intelekt ni bil spekulativen, kakor pravimo, da bi gradil miselne sestave iz golega zanimanja za vede, ampak je spadal med aktivne razumnike, ki svoje zamisli hočejo spraviti med ljudi in v stvarno življenje. Imel je izreden dar, da je hitro

Dr. Maček na Navju v Ljubljani

V imenu vlade je pred odprtim grobom na Navju v Ljubljani govoril umrlemu voditelju Slovencev Hrvatov dr. Maček. Za dr. Korošča je dejal, da je bil soustanovitelj države, zatem pa pribil dejstvo: Ko se bo pisala zgodovina sporazuma, tedaj bo treba povedati, da je zelo velika zasluga dr. Korošča, da je do njega prišlo.

Med drugim je dejal dobesedno:

„Zato moramo po dobi, ko je po vseh peripetijah končno vendar prišlo do sporazumljenja Srbov in Hrvatov, naglasiti, da ima tu velike zasluge dr. Korošec. In ko stoje Srbi, Hrvati in Slovenci proti vsakomur kot trden, neprodoren zid, ima za to velike zasluge dr. Korošec“.

Pobijati je zmoto, človeka pa pridobivati

Ljubljana je pred desetimi leti priredila dr. Korošču pogreb, kakor ga je za Krekovim pogrebom bil deležen edino še nadškof Jeglič. Tako je slovenski narod vsaj po njihovi smrti počastil svoje tri največje sinove zadnjih sto let.

Da bi se lahko vsega posvetil — svojemu narodu je dr. Korošec postal duhovnik. In kot kaplan je nato deloval za duhovni blagor svojega naroda in kot kaplan je tudi umrl. Duhovnik dr. Korošec je svojo duhovniško čast ohranil neomadeževano doma in med tujci. V javnem nastopu je bil jaseen, če treba tudi oster in udaren, v zasebnih razgovorih z ljudmi drugih nazorov pa prijazen, vljuden in tolerant. Zavedal se je, da je treba pobijati zmo-

to, človeka pa pridobivati. In tudi v tem je bil dr. Korošec velik. Ko je bil že visoko v časteh, bi se bil lahko prevzel, pa se ni in je rad poslušal nasvete starejših ljudi. To je bila modrost moralno dograjenega moža, ki mu četrta božja zapoved ni bila fraza, ampak vodilo za življenje. Nadvse je sovražil laž in hinavcev ni trpel. Kogar je enkrat zalotil na laži, ta je z njim za vedno opravil. Kakor noben človek ni čisto nedostopen za hvalo, tako tudi dr. Korošec ni bil. Če je pa v hvalisanju spoznal kake postranske namene, je lizuna znal duhovito in ostro obdelati.

Pok. dr. Korošec se je rad družil s siromaki, katere je imenoval svoje prijatelje.

(Iz govora Franceta Kremžarja l. 1950)

MENE OBSODI LAHKO SAMO SLOVENSKI NAROD

Z dr. Koroščem odhaja iz našega političnega življenja zelo močna osebnost, ki je imponirala tako prijateljem, kakor nasprotnikom. Z njim izgubljam močnega državnika, ki je navadno abstrahirao, kar ni važno in se je ves čas posvečal samo temu, kar je smatral, da je v določenem trenutku bistveno. V številnih primerih je bil pamet vse vlade, lahko rečemo, cele države. In zato se bo ta izguba v državnem življenju močno občutila. In to tembolj, ker z njim odhaja zadnji iz velike garniture naše starejše generacije političnih voditeljev.

Z njim izgublja slovenski narod svojega voditelja, za Krekom največjega in najbolj priljubljenega, v katerega je imela velika večina slovenskega naroda brezmejno zaupanje. Za slovenske politike situacija ni bila težka. „Stari“ je zanje mislil, on je o vsem odločal, in oni so bili prepričani, da bo dr. Korošec vedno zadel pravo pot, ki bo prihlesla koristi slovenskemu narodu.

Dr. Korošec je brezmejno ljubil svoj narod. V umazani povojni dobi, ko so mnogi politiki znali izkoristiti položaje v svoje osebne svrhe, se nikdar noben od številnih Koroščevih nasprotnikov ni niti poskušal dotakniti Koroščevega osebnega poštenja. Bil je stoođstotni Slovenec in kjerkoli je le mogel, je pospeševal koristi slovenstva in Slovencev. To so mu včasih z naše strani tudi zamerjali, ker se je dostikrat pozablja-

lo, da je dr. Korošec Slovenec.

„Jaz sem Slovenec in mene lahko obsodi samo slovenski narod,“ nam je nekoč izjavil, ko smo mu odkrito povedali, da ga mi Hrvati v gotovih trenutkih obsojamo.

Dr. Korošec se je dostikrat jezil na prejšnje ministre iz Hrvatske, češ, da nimajo poguma, da bi pred ministrskim svetom odkrito branili hrvatske koristi. „Jaz bolj branim hrvatske interese, kakor pa oni,“ nam je nekoč dejal.

Hrvat, Vinko Brajević, Novo Doba, Split 14. decembra 1940. —

vorilo se je o čisto vsakdanjih rečeh, a čutil si, da je z mislimi čisto drugje. Počasi je sestavil in koval svoj načrt. Tehtal, kaj mu je v prilog in kaj proti, vedno upoštevajoč ne le sredstva, ki mu morejo koristiti, ampak tudi ovire, ki jih bo moral premagati. Ovir se ni bal. Vedno se mu je zdelo celo naravno, da njegova stvar ne teče gladko. Iskal je le načina, kako premagati težave in priti do cilja. Tako so njegove „hitre odločitve“ bile skoro vedno sad dolgega in resnega razmišljanja.

Korošec je veliko priznanja žel zaradi svojih taktičnih sposobnosti v politiki. Vendar tudi njegova taktika ni bila nikdar brez miselne priprave. Ko sva nekoč o tem govorila mi je rekel: Močnemu ni treba taktizirati, da se uveljavi. Le tisti, ki smo politično šibki in majhni, moramo iskati stranskih in vijugastih potov, da vseno pridemo do cilja. Ravno in najbližjo cesto nam žal navadno zapira premočni nasprotnik. Pa čeprav smo še tako majhni, bi ne bilo opravičljivo, ko bi s čisto prazno puško prišli na bojišče.

V svoji taktiki je bil Korošec v vlogi šahista, ki mora z malim številom figur, ki jih ima, rešiti pred matiranjem svojo kraljico. To je bilo treba znati ali pa se naučiti na političnih šahovnicah, kakor so bile v Gradcu, potem na Dunaju in končno v Beogradu! Ena napačna poteza in vse bi moglo biti izgubljeno. Zato je vsako potezo bilo treba temeljito premisliti. Korošec jo je tvegao šele potem, ko je dobro pretehtal svoje moči pa tudi vse možnosti, kako mu bo nasprotnik utegnil odgovoriti.

Dr. Ivan Ahčin.

SLOVENCİ po SVETU

Čile

Na medicinski fakulteti v Santiagu de Chile je 14. novembra t. l. promovirala za zdravnico gđ. Vesna Turak. Čestitamo!

Kanada

PEVSKI CERKVENI KONCERT PRI BREZMADEŽNI

V nedeljo 26. oktobra so imeli Slovenci v Torontu, Kanada, izredno prireditev. Pevski zbor pri fari Brezmadežna s čudodelno svetinjo, je imel svoj cerkveni pevski koncert izključno Marijinih pesmi pod vodstvom pevovodje prof. Jožeta Osane in v priredbi župnika č. g. Toneta Zrnca CM. Koncert je bil namenjen za počastitev 150 letnice prikazovanja Marije v Parizu, ko je priporočila svetinjo Brezmadežne, in kjer je še sedaj matična hiša misijonarjev-lazaristov. Obenem s proslavo farne zaščitnice, „žegnanje“, je tudi 20 letnica povskega zbora. Faro je ustanovil č. g. Janez Kopač, ki je bil deležen posebnega pozdrava.

Nastop zbora je bil pravi umetniški uspeh ter pomeni za Toronto resnično kulturno prireditev prve vrste, in to po izboru pesmi in po izvedbi. Tudi izbor ima poseben pomen, kajti č. g. Tone Zrnec, je izbral lep venček najlepših umetnih pesmi, posvečenih Mariji, ter jih označeval po slogu in pomembnosti.

Koncert se je začel z Bachovo kompozicijo Magnificata, nato so sledili tuji skladatelji, tako Zangl (Pojoč se oglašimo), Niedrist (Pozdrav Mariji), Gruber (Marija Pomagaj), Schubert (Ave Marija), Bach-Gounod (Ave Marija), Engelhardt, pa tudi naturalizirani.

Slovenci v Argentini

(Nad. s 3. str.)

— Vasle 1. Prestavljena partija Kunc-Sušnik F. iz 4. kola se je zaključila z zmago Sušnika. Prvenstvena lestvica, upoštevajoč za enako število točk Sonneborn-Bergerjev sistem, izgleda takole:

1. Stane Škerlj 4 1/2, 2. Ivan Mehle 4, 3. Franci Sušnik 3 1/2, 4. Dušan Dimnik 3, 5. Danijel Sušnik 3, 6. Danijel Kunc 3, 7. Vinko Klemenčič 3, 8. Lado Indihar 3, 9. Janko Zakelj 2 1/2, 10. Mirko Vasle 2, 11. Andrej Bitenc 2, 12. Albin Magister 2, 13. Aleksander Močilnikar 2, 14. Adolf Trlep 1 1/2, 15. Franc Močilnikar.

Prvenstvo, ki se je odlikovalo po dobri organizaciji, točnosti in pravni meri resnosti, je zahtevalo od tekmovalcev kar precej napora: v štirih urah sta morala igralca napraviti vsaj 50 potez vsak; vse partije so bile namreč merjene z uro. To je pa napor, ki ga običajni dobri a „hitri“ igralci ne zmorejo. Tudi za šah je potreben trening: fizični in psihični. Zato ne bo odveč poudariti važnosti, ki jo imajo notranji turnirji po Domovih ali šahovskih klubih, ki dajo igralcem potrebno uigranost in vzdržljivost.

Slovesna razdelitev nagrad bo združena z večerjo v soboto 13. decembra ob 20.30 v Slovenskem domu v San Martinu. Naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija, organizator šahovskega prvenstva 1980, je pripravilo za vse tekmovalce, posebej pa še za prve tri lepe nagrade.

Na večerjo in slovesnost so vabljeni vsi prijatelji šaha in letošnjih tekmovalcev, prosimo le, da najavijo svojo udeležbo najkasneje do 11. decembra na telefon: 755-2678 (Zupančič).

SLOMŠKOV DOM, sobota 13. dec. ob 20., ponovitev „L E L U D J E“, gostujejo igralci s Pristave.

ni Slovenci (Foerster), katerega zbor iz Gorenjskega slavčka je priredil za zbor in orglje prof. Osane in je zdaj kot tak prvič izvajan. Nato pa je sledilo šest slovenskih glasbenikov Marijinih pesmi: Mav, Pavčič, Hladnik, Jereb, Schwab in p. Sattner. S pesmijo tega zadnjega Pozdravljena, nebes Kraljica, se je uspeli in na visoki umetniški ravni zborovskega petja, kakor tudi nastopov solistov, ki jih je bilo precej, se je cerkveni koncert, zaključil.

Zbor, pevci in solisti, predvsem pa pevovodja kakor tudi razlagalec, vsi so uspeli v najvišji meri, ter so priredili Torontčanom resnični veliki nepozabni kulturni dogodek.

Julijska Krajina – Furlanija

TRETJI DEŽELNI KONGRES SLOVENSKE SKUPNOSTI

V Gorici so se 15. marca zbrali predstavniki Slovenske skupnosti, stranke demokratičnih Slovencev v deželi Julijska krajina-Furlanija, na tretjem deželnem kongresu. Prvi je bil leta 1977 v Devinu, drugi leta 1979 v Števerjanu, ta pa v Gorici, ki se je zaključil 16. novembra na Plešivem s podelitvijo odličij zaslužnim javnim delavcem in članom ter prijateljem Slovenske skupnosti.

Kongres je odprl predsednik deželne svete Ssk, ki je pozdravil vse udeležence in goste. Po volitvah predsedstva kongresa, v katero so bili izvoljeni Mirko Spacapan, Gradimir Gradnik in Ivo Jevnikar je predsednik deželne Ssk Andrej Bratuž podčrtal vlogo in značaj Slovenske skupnosti, se ustavil pri delu stranke za povezavo z drugimi manjšinskimi strankami v Italiji, povedal o dosežkih tega sodelovanja. Sad tega dela je nedavna vloga zakonskega osnutka Ssk za izglasovanje globalne zaščite Slovencev, ki jo je v senatu vložil senator Fontanari, član Tridentinsko-tirolske ljudske stranke. Glavni referat je imel deželni tajnik stranke Drago Štoka, ki se je dotaknil vseh pomembnih dejavnikov, ki pogujejo narodnopolitično delo slovenske manjšine v Italiji, opozoril na razne negativne pojave, analiziral dosežke zadnjih volitev in vstop Ssk v vladno večino v Trstu in Gorici.

Pri volitvah sta bila znova izvoljena Andrej Bratuž za predsednika, Drago Štoka pa za tajnika stranke.

Naslednji dan je bila na Plešivem uspela manifestacija deželne Ssk, ko so podelili odličja znanim dolgoletnim delavcem, med njimi Ljubki Šorli-Bratuž, Humarju Kazimirju, Simonu Prešernu, pok. Milanu Starcu (in memoriam), Ubaldu Vrabcu in vrsti drugih. Za prijetno vzdušje pa je poskrbel števerjanski ansambel Lojzeta Hledeta.

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

V SOBOTO, 6. DECEMBRA

ob 17 zaključek šole
ob 19 prihod sv. Miklavža
Tajnik uraduje od 15 dalje.

PO ŠPORTNEM SVETU

V PRVI ZVEZNI ODOBJKARSKI LIGI (A) igrata mariborski Stavbar in Ribnica, ki po prvih štirih krogih še nista zmagala in sta na zadnjih mestih, v prvi B ligi pa igrata Bled in Fužinar z Raven, ki sta v dveh igrah zmagala, dvakrat pa sta bila poražena.

V HOKEJU NA LEDU kaže, da bo letošnji prvak Jesenice, ki je precej boljši kot ljubljanska Olimpija; za tretje mesto bo huda borba med Celjani in Partizanom in Crveno zvezdo iz Beograda. Zagrebški Medveščak je slabši kot prejšnjega leta, Tivoli se bo moral zadovoljiti s predzadnjim mestom, Vojvodina iz Novega Sada pa zaenkrat niti ne spada po igri v prvo ligo. V osmih krogih so si zabil kar 176 golov, njeni igralci pa drugim le 14!

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V KEGLANJU V Novem Bečuju je Celjanka Janja Marinc osvojila naslov prvakinje s 870 kegli, druga je bila Rečanka Biserka Perman. V Zagrebu so se merili moški. Za naslov je bila huda borba med Zagrebčanom Nikolo Dragasem in Ljutomerčanom Mirom Steržajem. Oba sta že preiskušena borca in ji najmlajši niso delali preglavic. Prvo mesto je osvojil Dragaš s 1952 kegli, Steržaj pa je zaostal za njim za osem keglav.

V RADOVLJICI JE BILO 28. oktobra tekmovalje v krosu za pokal Dela. Nastopilo je 1780 tekmovalcev in tekmovalk v 16 skupinah. Med člani je zmagal Celjan Lisec, pri članicah pa Mariborčanka Breda Pergar.

Mednarodni teden

POLJSKI komunistični voditelji debatirajo o tem, kaj storiti. Medtem ko se večja notranja zahteva po liberalizaciji, je vedno večji vpliv neodvisnih skupin. Vladni krogi so tudi objavili, da bodo pritegnili v vodstvo nove neparitske elemente, vendar obenem ostro zatrdili, da bodo storili vse, da preprečijo izbruhe protisocialistične dejavnosti.

V LUKSEMBURGU se je pričelo zasedanje Evropske gospodarske skupnosti. Voditelji držav in vlada devetih članic skupnosti bodo iskali način, kako pripeljati do mira vojskujoči se državi bližnjega vzhoda. Seveda bodo na dnevnem redu tudi vprašanja ameriških volitev, problemi v arabskem svetu, pa še ekonomska pomoč Italiji in Poljski.

Slovenski dom v San Martinu

vabi vse člane in članice na

REDNI OBČNI ZBOR,

ki bo v nedeljo, 14. decembra ob 10 v dvorani Doma z običajnim dnevnim redom.

Odbor.

CARAPACHAY

V NEDELJO, 7. DECEMBRA OB 19

DRUŽINSKA NEDELJA
SKLEP ŠOLE
PRIHOD SV. MIKLAJŽA

Vsi starši in prijatelji
lepo vabljeni!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

MARCELO T. DE ALVEAR 1941, PRITL.
CAPITAL FEDERAL T. E. 296-3836

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL CASCANTE
Escribano Público

CANGALLO 1842 BUENOS AIRES
prtiličje, pisarna 2
T. E. 35-8827

Dr. MIHAEL STARIHA

ŠPLOŠNA KLINIKA
špecialist za krvne bolezni

Ordinira v ponedeljek, torek, četrtek in soboto. Predhodne prijave
po T. E. 628-0943.

Zapiola 2402 Castelar

OBVESTILA

PETEK, 5. decembra:

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 20.30 uri Miklavževanje.

SOBOTA, 6. decembra:

Pričetek kopalne sezone na letovišču Sloga. Ob 12. uri blagoslovitev vode.

V Slovenskem domu v San Martinu sklep osnovne šole in miklavževanje.

Miklavževanje v Slomškovem domu ob 20. uri. Pisarna bo uradovala dve uri pred pričetkom.

V Slovenski hiši ob 19. uri sklepna prireditev Jegličeve šole s sv. mašo, akademijo in Miklavževim obiskom.

NEDELJA, 7. decembra:

V slovenskem zavetišču dr. Gregorija Rožmana ob 11.30 sv. maša za raj. odbornike in člane. Po maši kosilo.

V Slovenski hiši ob 9.30 mladinska sv. maša, nato proslava Brezmadežne, ki jo pripravljata Zvezna odbora SDO in SFZ.

Na Pristavi sklep šole ob 19 in miklavževanje ob 20.15.

V Hladnikovem domu ob 12.30 uri članski asado združen s počastitvijo društvenih jubilarov in sprejem novih članov.

Sklep šole v San Justu ob 18. uri v Našem domu.

V Slovenskem domu v Carapachayu ob 19. družinska nedelja, sklep šole in prihod sv. Miklavža.

PONEDELJEK, 8. decembra:

Romanje ramaške verske skupnosti v cerkev Marije Pomagaj ob 18.30 uri.

SOBOTA, 13. decembra:

V Slomškovem domu ob 20. uri ponovitev Le Ludje. Gostujejo igralci s Pristave.

NEDELJA, 14. decembra:

V Slovenski hiši ob 10.30 zvezni občni zbor SDO in SFZ.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 10. redni občni zbor.

V Slomškovem domu zanimivo predavanje dr. M. Gogale.

SOBOTA, 20. decembra:

V Slovenskem domu v Carapachayu vsakoletna Božičnica Zveze slovenskih mater in žena v dobrobit potrebnim rojakom.

BOŽIČ, 25. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu božični zajtrk z božičnim nastopom.

SREDA, 31. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu veliko silvestrovanje (Planika).

Dne 23. novembra 1980 je v 86. letu starosti umrl naš oče, stari oče, brat, stric, tast, gospod

Alojzij Poderžaj

Pokopali smo ga na pokopališču Villegas.

Zahvaljujemo se vsem, ki so rajnega očeta v boleznih obiskali, ga kropili in spremili k zadnjemu počitku. Predvsem se zahvaljujemo gg. duhovnikom za prinašanje zakramentov med boleznijo in molitve ob krsti: dr. A. Starcu, J. Škerbcu, dr. F. Zaklju, G. Maliju in msgr. A. Oreharju za sveto mašo in vodstvo pogreba.

Vsem ga priporočamo v molitev.

Žalujejo:
Sinova: Jože in Tone z družinama,
hčeri: Ana por. Petkovšek in Angela por. Kastelic z družinama,
zet: Mirko Žitnik z družino,
brat: France z družino.

Buenos Aires, Čušperk.

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustil v nedeljo zvečer 23. novembra 1980 v 86. letu starosti nas zvesti član gospod

Alojzij Poderžaj

Pogrebna maša je bila na domu v ponedeljek ob 15.30. Po maši smo ga spremili na pokopališče Villegas. Pokojnega člana naše skupnosti priporočamo v molitev in blag spomin.

Slomškov dom

Z a h v a l a

Ob nenadni smrti našega ljubega moža, zeta in svaka

Alberta

se iskreno zahvaljujem kuratu g. Guštinu, ki je pokojnemu takoj stal ob strani s podelitvijo sv. zakramenta za umirajočce, g. patru Jordanu za pogrebno sv. mašo, g. patru Cirilu; kakor tudi vsem gg. patrom frančiškanom, ki so ga kropili in molili za pokoj njegove duše.

Obenem se zahvaljujem tudi vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znanem, ki so nam v težki uri stali ob strani, za rajnega molili, zanj darovali vence in ga spremili na zadnji poti.

Bog plačaj vsem!

Družina Fale,
Buenos Aires, 2. nov. 1980. v imenu vseh sorodnikov.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare
REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº 1.419.886	

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 88.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 93.000.—; ZDA in Kanada z avionsko pošto 40 USA dol.; obmejne države Argentine 35 USA dol.; Avstralija 60 USA dol.; Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa z navadno pošto 35 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101, BUENOS AIRES, T. E. 362-7215

KREDITNA ZADRUGA "SLOGA" z.o.z.

BME. MITRE 97 RAMOS MEJIA

T. E. 658 - 6574
654 - 6438

**VSAK DAN OD 15. DO 19. URE
OB SOBOTAH OD 16. DO 19. URE**

PODRUŽNICA:
SLOVENSKI DOM - SAN MARTIN
CORDOBA 129 - T. E. 755 - 1266
TOREK IN ČETRTEK OD 18. DO 20. URE

RONALD REAGAN, bodoči ameriški predsednik, je izjavil, da je Sovjetska Zveza sprejela ponudbo obnovitve pogajanj okoli pogodbe SALT II, ki predvideva omejitve strateškega orožja.

ORGANIZACION
ESLOVENA INMOBILIARIA

T. E. 651-5885

HIPOLITO YRIGOYEN 2946 - S. JUSTO

Na prodaj: v mestu Lomas de Zamora: trisobno stanovanje, \$ 170.000.000.

Don Bosco — Ramos Mejia: Vila (chalet) s telefonom \$ 300.000.000.

Miramar: Villa (chalet) v mestu blizu obale, \$ 290.000.000.

V najem: V mestu San Justo: tovarna s telefonom, 250 m2 pokritega in 160 m2 nepokritega prostora, mesečno \$ 8.500.000.

Kaj je politika

Kaj je politika? Po že povedanem je to izrecna skrb za občo blaginjo skupnosti. Pravimo izrecna skrb, ker obči blaginji služi tudi ostala delavnost v skupnosti. Politika pa skuša urejati tudi vso to delavnost z ozirom na občo blaginjo, gledano celotinsko, globalno.

Anton Korošec je preprosto, a tako, da moremo iz njegovih besed izluščiti kar precejšen del nauka o politiki, to takole označil:

„Politika je krovski posel. Politična organizacija, stranka, vpliv, vse to je v narodovem življenju streha. Pod njo, pod to streho, pa živi in raste narod na svoji zemlji. Pod njo, kjer klije in se razvija božje življenje, delajo vrtnarji in drugi obdelavci, to so duhovniki, učitelji, zdravniki, prosvetni delavci, socialni delavci, gospodarski voditelji, ki delujejo med množicami za njihovo dobrobit. Da bi ljudje mogli svobodno živeti in si urejati svoje življenje, varni pred ujmami in viharji od zunaj, so napravili streho nad seboj. Naloga in dolžnost politikov je, da to streho varujejo, da bi dobro čuvala svobodno narodovo last in rast. Ker je politik na strehi, je dolžan opozarjati na nevarnosti, ki jih on bolje vidi že od daleč. Tako politik usmerja. Krovce in čuvaje narod menjava, kakor se mu zdi. Tudi obzorja se včasih zatemne, da politik razločno ne vidi. Včasih vihar streho odnese. Naj se zgodi to ali ono, politik, ki je narodov delavec, vselej hiti tja, kjer je najbolj potreben, zgrabi za prvo lopato, ki mu pride v roke, in stori, kar more.“

Vinko Brumen, „Naš in moj čas“, str. 27.

Dr. Korošec – najlepši vzor slovenski mladini

Pok. dr. Korošec je čutil do mlade poseben ljubezen. Vedno je rad zahajal med njo, jo navduševal za vse dovro in ji predavnil polagal na srce veselje do študija. Vedno jo je opozarjal na nevarnosti, ki prete matemu narodu. Zato je takemu narodu se bolj potrebna visoko izobrazena mladina. Sam jo je vedno podpiral in marsikateremu slovenskemu študentu omogočil izpopolnitev študij v inozemstvu. Te naloge naj se mladina zaveda tudi danes in naj tudi v svetu nadaljuje s svojim študijem.

Mladina je dr. Korošec vzor tudi v njegovi veliki ljubezni in delu za narod ter v njegovem plemenitem odnosu do

svojih nasprotnikov. Pokojni Korošec ni bil moč sovraštva, ampak ljubezni. Kakor Korošcu naj bo tudi mladini delo za narod glavna naloga, kateri se morajo podrediti vse osebne koristi.

V pok. dr. Korošcu ima slovenska mladina vzor izklesanega značaja in zavédnega Slovenca, ki v nobenem trenutku ni dvomil v svoje poslanstvo in delo za narod, vzor temeljitega poznavalca ne samo političnih, ampak tudi gospodarskih, kulturnih in socialnih slovenskih problemov. Mladina naj se tako kakor Korošec plemeniti v narodni zavestnosti. ob 10-letnici Koroščeve smrti. Avgust Horvat,

Priznanje dr. Korošcu ob njegovi smrti

Ob Koroščevi smrti so politične osebnosti in časnikarji obširno pisali in govorili o Koroščevem političnem delu. Splošna sodba je bila, da je z njim umrla ena najpomembnejših osebnosti v državi, politik, ki je tako v vladi, kakor v opoziciji bdel stalno nad koristmi in varnostjo države. To njegovo skrb so tedaj v Beogradu lepo označili z ugotovitvijo: Dokler je bil Korošec živ, smo lahko mirno spali. Bil je politik, ki je zasledoval v vsem svojem javnem delu samo ta cilj, da bi bili v državi vsi zadovoljni: Srbi, Hrvati in Slovenci. Da bi bila v njej resnična enakopravnost, zakonitost, socialna pravičnost, poštenje, zadovoljstvo. Državnik, ki je pravilno ocenil nevarnost komunizma in je proti njemu organiziral ne samo ves državni aparat, ampak stopil v stik s predstavniki vseh veroizpovedi ter raznih kulturnih in narodno-obrambnih društev in organizacij ter jih pozival na študij komunističnega dela in sistema, da bi se potem laže in z večjim uspehom borili proti tej zločinski ideologiji.

Joško Krošelj

Ljubezen je pravi družabni duh

(Odstavki iz govora Miloša Stareta na spominski svečanosti pred 30. leti.)

V teh dneh pred desetimi leti se je vil po beograjskih ulicah žalni sprevod. V njem na vojaški lafeti krsta. V krsti še v smrti lepi mož. Vojaška lafeta — bil je borec. V duhovski obleki — bil je slovenski duhovnik. Žalni sprevod so spremljali siromaki in bogatini, preprosti ljudje, kmetje, delavci, vojniki, generali, diplomati, knezi. Ta mož je umrl 14. decembra pred desetimi leti v Beogradu.

Tiste dni je bilo v Sloveniji, kakor da je ugasnilo sonce. Ali, kakor da je umrl oče družini, ko so otroci pred najtežjimi dnevi svojega življenja.

Smrt dr. Korošca ni odjeknila samo v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Odjeknila je na Dunaju, v Budimpešti, Varšavi, Pragi, Berlinu in Rimu ter Bukarešti. Vsi tisti, ki so vodili ali sodelovali v teh državah v političnem življenju prvih desetletij tega stoletja in krojili usodo Srednji in Jugovzhodni Evropi, so gotovo vsaj za trenutek obstali, ko so zvedeli za smrt dr. Antona Korošca. Dunaj ga je poznal kot neizprosnega borca za slovenske pravice. V Pragi so ga poznali premnogi prijatelji. V Berlinu so vedeli, da je ta

mož neuklonljiv, v Rimu še niso pozabili njegovih govorov o laški univerzi v Trstu.

Svoje javno delo je začel kot kaplan. Takrat se je dr. Koroščeva osebnost nerazdružno zvezala s slovenskim ljudstvom, s slovenskim narodom. Takrat, ko je ustanavljal društva, hranilnice, sodeloval pri časopisih in opravljal še vse tisto, kar mora slovenski kaplan, takrat so šle korenine njegovega dela daleč v globino slovenskega naroda. Leto 1905: poslanec v deželni zbor, potem poslanec v parlamentu. Nova doba. Nepričakovano hitro se je povzpel in zrastle in kot neizprosni borec zavzel vodilno mesto v dunajskem parlamentu. Mnogo ste brali in čuli o tej njegovi junaški dobi. Ne bom ponavljal. Trdim samo, da je v tej dobi že prekorčil meje voditelja ene same, četudi večinske stranke. Postal je voditelj vsega naroda in tolmač hotenja vsega slovenskega naroda. To mu je priznal vsi slovenski narod tiste dni, ko je po majniški deklaraciji prispel v Ljubljano in so mu množice na ljubljanskih ulicah izkazovale izraze navdušenja in ljubezni v manifestacijah, kakršnih popreje niti pozneje ni doživel nihče.

Začela se je druga doba Koroščevega dela — doba Jugoslavije. Ne bom navajal posameznih dob in posameznih dejanj.

Danes mnogi razmišljajo o slovenski bodočnosti. Prav je, da to delajo. Koristno delo vršijo. Vendar poudarim, da kadarkoli kaj takega slišim ali berem, se spomnim na besede dr. Korošca, ki nam jih je govoril na zadnjem sestanku slovenskih poslancev v beograjski skupščini. Ko nam je govoril o vojni, ki se je približevala, je med drugim poudaril to-le: „Kadar boste, ko mene več ne bo, pri svojem delu imeli odločevati o usodi slovenskega naroda, ne pozabite nikdar, da naš severni sosed ne bo odnehal od zahteve, da je Slovenija do Celja njegova in da naš zapadni sosed hoče postaviti svoje meje v Trbovljah.“

V Koroščevih osebnih zapisnikih so našli po smrti zanimive in globoke stavke. Zapisal jih je mož, ki je živel v vrtincu življenja in dosegel najvišje časti. Tolé misel je Korošec izrazil v enem od zapisov:

„Samopremagovanje — iti moraš skozi žalost notranjih bojev, odrekanja — toda z neupognjeno glavo“ in končujo: „Ljubezen je pravi družabni duh.“

Ob 40. letnici smrti dr. Antona Korošca, ki bo 14. decembra, se bodo tega dne darovale maše v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši, v San Justo, v Carapachayu in na Slov. pristavi.

V San Martinu pa je bila maša 7. decembra.

MEDNARODNI TEDEN

ITALIJA prestaja težke čase. Medtem ko vlada zamašne išče pametnih in izvedljivih ukrepov za pomoč krajem, prizadetim od potresa, se množijo kritike opozicije, zlasti komunistov, češ da vlada ni storila vsega, kar bi mogla. Zaradi teh in drugih kritik se je sestal Narodni svet krščanske demokracije, ki je na zasedanju pokazal veliko notranjo enotnost. Kakor vedno, kadar grozi zunanja nevarnost, poiščejo razne notranje struje vladajoče stranke enotno nastopanje.

V IRANU je podal ostavko eden glavnih vodij muslimanskih fundamentalcev, ajatolah Kalkali. Znan je zlasti po svojih krutih sodbah kot predsednik muslimanskega revolucionarnega sodišča, ki je nešteto obsojencev poslal na drugi svet, in pa po svojem besnem preganjanju pristašev pregnanega in sedaj že umrlega šaha. Zadnje čase je bil, poleg svoje sodniške funkcije, vodja komisije za preganjanje trgovcev z mamilii. Proti njemu so se dvignile razne obtožbe glede mučenj, pa tudi glede potvorbe fondov omenjene komisije.

SOVJETSKI predsednik Leonid Brežnev je odšel na potovanje po Indiji. Doživel je svečan in prisrčen sprejem, ter se sestal in porazgovoril o raznih „skupnih interesih“, pa tudi o sovjetski prisotnosti v Afganistanu, ki Indijce nekoliko skrbi.

USODA ameriških talcev, ki so že več kot eno leto v iranskem ujetništvu, počasi a pozitivno napreduje. Tako je priznal vodja iranskega parlamenta Rafsanjani. Amerikanci si obetajo skorajšnjo svobodo.

URUGVAJSKA VLADA je objavila, da pripravlja nov politični načrt. Potem ko je na nedeljskem plebiscitu predlog vlade klavrn propadel, so vojaški krogi izjavili, da iščejo novih poti, kajti „proces demokratizacije je neizogiben“.

Nov obrat na Portugalskem

Preteklo nedeljo so imeli Portugalci predsedniške volitve. Nanje so se že dolgo pripravljali in v glavnem je volilni boj teklen med dosedanjim predsednikom generalom Ramalho Eanesom, in pa predstavnikom desničarske vladne koalicije, Soares Carneirom.

Dejstvo je, da je komaj tri dni pred volitvami, kot posledica letalske nesreče, umrl glavni vodja desničarske koalicije, Sa Carneiro. Njegova smrt ni le vplivala vsaj delno na volilni rezultat, temveč je desničarske organizacije pustila skoraj obglavljene, saj je v isti nesreči zgubil življenje tudi obrambni minister in podpredsednik Demokratske zveze Amaro da Costa.

Volitve so potekle v redu, in general Eanes je bil ponovno izvoljen za predsednika. Portugalska ima sedaj dve večini: parlamentarno, ki je v roki desnice, saj imajo 130 poslancev v 250 članski zbornici, in pa levičarska zveza, ki podpira zmagovitega predsednika. Eanes je dobil 56,4% glasov, Soares pa le 40,3%.

Vendar, je takoj po izvolitvi Eanes potrdil, da ne bo navezal stikov s komunisti, čeprav so ga ti volili. Eanes je pravzaprav kmalu po aprilski revoluciji preprečil vzpostavitev komunistične diktature na Portugalskem, in je, čeprav kandidat leve in socialistične povezave, sredinski človek.

Sedaj je vsa vlada podala ostavko, in ponovno izvoljeni predsednik bo poveril sestavo nove, verjetno človeku desničarskih organizacij. Kdo bo to? Kako se bo v bodoče odvijalo portugalsko življenje? Dve uganki, ki jim opazovalci iščejo odgovora.

„Dives in misericordia“

El papa Juan Pablo II hizo pública su segunda encíclica, „Dives in Misericordia“, de la cual extraemos los siguientes párrafos fundamentales.

El mensaje mesiánico de Cristo y su actividad entre los hombres terminan con la cruz y la resurrección. Debemos penetrar hasta lo hondo en este acontecimiento final que, de modo especial en el lenguaje conciliar, es definido mysterium paschale, si queremos expresar profundamente la verdad de la misericordia, tal como ha sido hondamente revelada en la historia de nuestra salvación. En este punto de nuestras consideraciones, tendremos que acercarnos más aún al contenido de la Encíclica Redemptor Hominis. En efecto, si la realidad de la redención, en su dimensión humana desvela la grandeza inaudita del hombre, que mereció tener tan gran Redentor, al mismo tiempo yo diría que la dimensión divina de la redención nos permite en el momento más empírico e „histórico“ desvelar la profundidad de aquel amor que no se echa atrás ante el extraordinario sacrificio del Hijo para colmar la fidelidad del Creador y Padre respecto a los hombres creados a su imagen y ya desde el „principio“ elegidos, en este Hijo, para la gracia y la gloria.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Papežovo posredniško delo med Argentino in Čilom se bliža vrhunski inšanci. Te dni je potoval v Vatikan zunanji minister Pastor, medtem ko je iz Čila tudi pohitel tja tamonjski kancler. Papežev nuncij v Argentini, msgr. Pio Laghi, pa je ob svojem povratku iz Rima potrdil, da ima papež na programu konkreten predlog, katerega bo podal obema vladama, in o katerem se morata ti potem izreči ali ga sprejmeta ali ne.

Govore se razne podrobnosti o tem predlogu, a bistveno je treba povedati, da gre pri vsem tem le za uganjanje. Nekateri odenki pa imajo svojo logično podlago. Tako n. pr. govor o tem, da papeški predlog predvideva, da Čile dobi sporne otoke, tako kakor je bilo predvideno v razsodbi angleške krone, da pa Čile ostane na Pacifiku, Argentina pa ima kontrolo nad Atlantikom, kar je temeljna zahteva argentinskih oblasti.

V kratkem bo znano, kako se suče ta del pogajanj, in tedaj bo (če upamo, da bo izid pozitiven) prišlo do globokega oddiha to in onstran Andov. Kajti dokler ni končnega potrdila in podpisa, do tedaj visi v zraku nevarnost, da se problem povrne v prvotne vode, kjer ne bi bilo mogoče ustaviti oboroženih sovražnosti. A to izgleda danes stvar daljne in temne preteklosti, kajti optimizem navdaja vsa srca. Daj Bog, da bi rajsko Dete, katerega rojstvo bomo kmalu ponovno obhajali, prineslo zaželen blagoslov miru.

Ni pa tako miren notranji položaj v državi, zlasti kar se gospodarstva in financ tiče. Finančna kriza je tako globoka, da nihče točno ne ve, kje in kako se bo končala. V preteklem tednu so šle v konkurz tri privatne banke in dve finančni ustanovi. Vse to je posledica liberalne gospodarske politike, katero je vpeljal sedanji minister dr. Martínez de Hoz, in katero bo skoraj gotovo spremenil bodoči, ki bo nastopil pod predsedništvom generala Viola.

Vedno bolj pogosto se namreč govori, da bo z odhodom ministra, prenehala tudi njegova gospodarska politika. Čeprav se je še do nedavnega govorilo, na široko o „kontinuiteti“, da se ne bo

nič spremenilo po ministrovem odhodu, in da bo na njegovo mesto prišel človek njegove dosedanje ekipe, tako se danes nihče ne upa trditi kaj sličnega. Prvič je treba povedati, da se bo gospodarsko ministrstvo razdelilo na tri samostojna ministrstva. In po zadnjih „govoricah“ nobeno teh ministrstev ne bo v rokah ljudi dr. Martínez de Hozove ekipe.

Med hude kritike, ki zadnje čase padajo na ministra, je prišeti še hudo krvavitve deviz. In med te krvavitve spada orjaški turizem. Danes Argentinci množično potujejo v inozemstvo, in za prihodnje počitnice se bo še povečal ta val, ki bo pustil kot še nikdar zapuščen argentinska letovišča. Danes je namreč cenejše letovati po urugvajskih ali brazilskih kopališčih, in celo je kaj poceni skočiti v Miami ali kam drugam, medtem ko je pravi križ počitnikovati doma. Protivrednost dolarja, katero je minister trdovratno branil, je pripeljala do tega kaotičnega stanja. Po raznih statistikah, je danes prodanih 1.600.000 vozovnic v inozemstvo za prihodnje mesece. To pomeni, da bo v kratkem več kot 7 odstotkov Argentinec potovalo po svetu.

To „izobilje“ ne soglaša z domačim težkim stanjem, saj inflacija še naprej teži gospodarstvo, medtem ko industrijska in sploh podjetniška kriza trga na kose domačo produktivnost. V novembru je draginja narasla za 4,7 odstotkov, v enajstih mesecih letošnjega leta 80,8 odstotkov, in med lanskim in letošnjim decembrom za 88,9 odstotkov. Ta številka, ki je bila včasih lep sen, je vendar nedopustljiva po več kot štirih letih neomejene vlade, zlasti če pomislimo, da ni bilo mnogo uspehov na drugih področjih, razen — in to je treba priznati — kar se tiče javnih del.

Medtem ko se bliža konec leta, pa se bodoči predsednik vedno bolj pogosto sestaja z raznimi osebnostmi. Tako je ta teden zasedal z guvernerji, katerim je zagotovil, da bodo imeli prihodnji provincijski voditelji popolno svobodo, kar se tiče izbire sodelavcev. Prav tako je jasno, da si bo bodoča vlada želela čim več civilistov na odgovornih mestih. Bomo videli, če se nam bo usoda vsaj nekoliko nasmehnila...

POLJSKA NA ROBU PREPADA?

V trenutku, ko pišemo te vrstice ni jasno, kako se bo zasukal položaj na Poljskem; jasno je le, da se vedno bolj zapleta, in je zadnji teden bil sovjetski vojaški poseg v mislih in na vidiku vseh zunanjih opazovalcev, in verjetno tudi samih Poljakov.

Ze v torek 2. decembra je severno-ameriška vlada opozorila Moskvo, da naj ne misli na vojaški poseg v Poljski. Kmalu za tem se je razvedelo, da so zasedali vrhovi poljskih oboroženih sil, ter izrazili svojo zaskrbljenost zaradi vedno rastočega socialnega nemira in zaradi izgube oblasti, ki jo je kazala poljska vlada in komunistična stranka.

V petek, 5. so se v Moskvi sestali voditelji držav članic Varšavskega pakta na nenadnem in tajnem zasedanju, na katerem so poslušali poročilo vodje poljskega komunizma, Stanislava Kanie. Isti dan je svobodni sindikalni vodja Lech Walesa pozval vse Poljake k narodni edinosti, medtem ko je komuni-

stični dnevnik Tribuna Lodu zapisal, da ima komunistična stranka dovolj moralne in politične pravice, da strogo reče „dovolj kaosa, dovolj agitacije“. Medtem so v Združenih državah ponovno zatrdili, da je Moskva dopolnila priprave za morebitno invazijo Poljske, in da „je možno“, da bi do te invazije prišlo, ako bi se stanje na Poljskem poslabšalo za komunistične vodje.

In medtem ko je sovjetska informativna agencija Tass ostro napadla stanje na Poljskem, in zatrdila da je v poljskih sindikatih vedno več protirevolucionarne dejavnosti, in so slične trditve pisali dnevnik vsega vzhodnega bloka, je glasilo poljske vojske zapisalo, da bodo oborožene sile „branile socialistični status, ki smo ga dosegli pod vodstvom partije“ in da so prepričane, „da obstaja neka meja, katere ne moremo prekorčiti, in do te meje je že prišlo“. Obzorje na Poljskem se zelo temni.

„Bogat v milostljivosti“

Z datumom 30. novembra, a z objavo 3. decembra, je papež Janez Pavel II. poslal v svet svojo drugo okrožnico, katere naslov je prav „Bogat v milostljivosti“ (Dives in Misericordia). V številnih poglavjih govori prav o božji milostljivosti, ki jo spoznamo po Kristusovem razodevanju. Kristus je bil učlovečen prav po tej milostljivosti, in On

nas je učil, kako naj se k Očetu zatekamo in ga prosimo milosti. Govori okrožnica tudi o Kristusovem trpljenju, križu in vstajenju, ki nam je prineslo odrešenje.

Nato pa papež po prenese na naše človeške zadeve, in govori o lakoti na svetu, o številnih otrokih in materah, ki umirajo v pomanjkanju in bedi, o globokih socialnih razlikah med ljudmi in med narodi Pa tudi o trpljenju, mučenju, lažni človeški pravici, nje teoriji in praksi. Pa poziva k ljubezni in bolj ljubečem razmerju, v katerem naj človeštvo po Kristusovem zgledu išče izhoda iz teh težav.

Okrožnica „Dives in Misericordia“ je doživela velik odmev v svetu. A dnevniki so le preveč poudarjali le njeno socialno stran, premalo pa teološki temelj papeževih napotkov. Kot vedno so ostali na zunanjih pogledih, in opustili globoko analizo perečega problema sedanjega človeka in sedanje družbe, katere najhujša zmota je, da je obrnila hrbet Bogu in njegovim zapovedim.